

BIBLIOTHECA
UNIV. JAGELL.
CRACOVENSIS

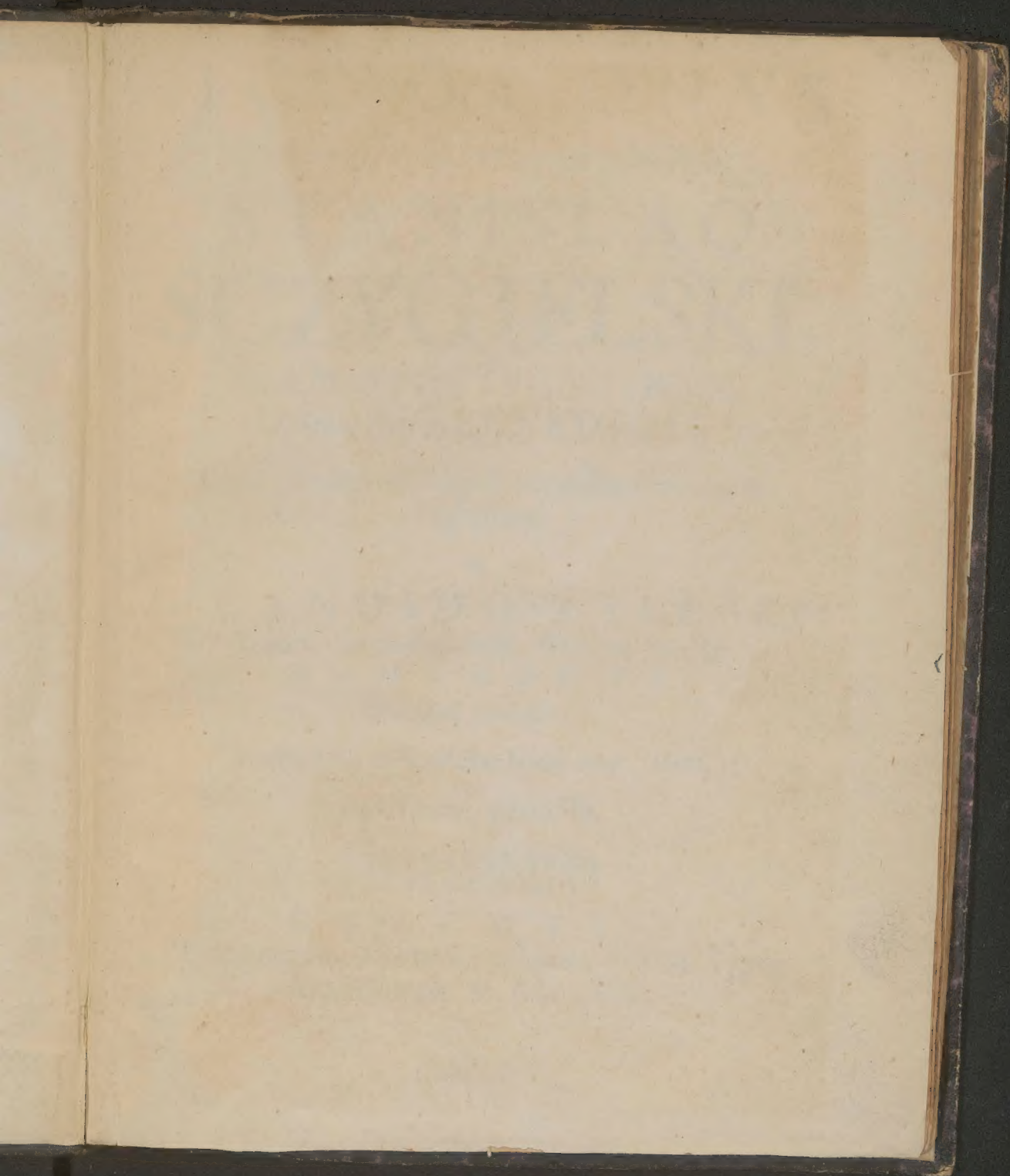
905468

a-b

Mag. St. Dr.

II

Ende

HONOS-ONVS

ADMODVM REVERENDO DOMINO,

STANISLAO
SCZYGIELSKI,

PRÆPOSITO TVCHOVIENSI,
Ordinis Sancti BENEDICTI,

Circa primum ad Præposituram Tuchouiensem
ingressum,

A

P. CANDIDO ZALESKI

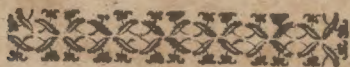
Profes. Sieciechouienſi, Ordinis Sancti

BENEDICTI

officioſè exhibitus.

Fructus bonos oneris fructus honoris onus. Quid.

Superiorum permiſſu.

C R A C O V I Æ,

Ex Typographia, Alberti Siekielowic, S. R. M. Typog.
Anno Domini, M. DC, LXIII.

Admodum Rñdo & Rel. in CHRISTO Patri ac Domino,
STANISLAO SCZYGIELSKI,
Præp. Tuchouiensi Ordinis Sancti Benedicti.

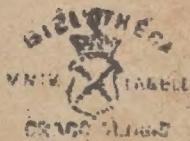
P. CANDIDVS ZALESKI,
eiusdem Ordinis, suæque Paternitatis Amitinus frater,
Prof. Sieciechouiensis.
Obsequiorum cultum & debitam appreciationem D.

Regula est Iuris Naturalis, quæ docet, Debere sentire onera qui honore fruitur: debereq; qui ad dignitatem promouetur, scire, nullam carere adnexis grauaminibus, quæ tolerare necessarium sit. Hanc eandem sententiam Bonifacius VIII. canonisauit, & in Pontificij Iuris Sextum transferens pronuntiavit hanc legem, videlicet. Qui sentit onus, sentire debet commodum, & è contra. Reg. 55. in Sext. Patet igitur D. V. omnia accepisse Præpositi Regularis grauamina, cum Dignitatem admisit: ad quam Virtus Te Tua promouit, applauserunt vota prudentum, Numinis Prouidentia destinauit. In cuius fausto accessu, ego quoque opportunam gratulandi & animi mei additissimi erga D. V. testificandi nactus sum occasionem; atque hoc Alloquium de Prælati oneribus, tum Hexasticha de serenais petulantium susurris simpliciter à me collecta scriptaque, intra limina iam laureata Tuchouiensis Præpositura, ne affectus meus eò venisse dicatur vacuus, Donum & Gratulationem importo. Exiguum id quidem ingenij mei & studij exemplar, mentis tamen venerabunda fidele indicium. Hoc itaque Paterno animo suscipe meque vt affoles patrocini gratia Tua dignare. Ex Monast. Sieciechou. A. 1663. xij. Cal. April.

V O T V M.

*Vive diu, sed vive Deo, tolerando labora,
E terrâ calum post & habere potes.
Ista Tibi faciat IESVS, tum MATER IESV.
TVCHOVIÆ semper fida Patrona, Tua.*

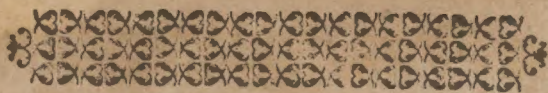
905468

Bibl. Jagiell.

2014 K

185/2/95-96

3

HONOS-ONVS

Vanquam eximia Tua A. R. D. Præposite, dignitas, eruditio, ingenuitas, atque præstantia, sub hæc gratulationis auspicia, nouum me Oratorem à dicendo deterret; nusquam tamen, neque honorificentius, quam in hoc bonorum gaudio: neque alacrius, quam in hac occasione læta: neque augustius, quam in hoc nouo Honore Tui accessu, versari me posse perspicio. Enimuerò non tam mihi timere, vereri, ac formidare, quam Tynecensi Congregationi amplissimæ, & Sacrato Benedictino Ordini, gaudere, lætari, atque ex animo gratulari summo perè decet. Cum enim tot in illo Tynecensi Archicœnobio grauissimos Capituli sciam esse Patres, in quibus si prudentiam spectem, consultissimi; si sapientiam & eruditionem, ornatissimi; si deuotionem & pietatem Religiosissimi; Quamobrem fatendum est, eos ad pertractanda Tychouiensis Præposituræ gubernacula Te collocasse Moderatorem eiusmodi, qui leges religionis pro virili corroborabis, officij impositi rationes explebis, ac regularem viuendi morem satages propagare: Te Duce cursum temperante ac prudentissimè dirigente, loci illius felicitas, atq; prosperitas, ad immortalitatem gloriæ efficeretur? Nec dubitandum est, quin Spiritus ille Diuinus flagrantissimus & ardentissimus Paracletus, in cuius manu omnium sunt corda mortalium, in sinum eorum tunc delapsus, Religiosissimæ Electioni cum Te ad hoc munus deputarent, præfuerit, & consultantium laudabili quodam fœdere, voluntates consociarit, afflarit mentes, votis occurrerit, præcordia inflammarit, sententias saniores insinuarit, consilia ad recti normam direxerit, pectora ad sanctitatem informarit, ad pietatem sensus inflexerit, eorumque vota, desideria, atque suffragia tanquam Supremus Arbiter efficacissimè fuerit

rit moderatus. Verum ut hanc arduam & reuera perdifficilem, ita quoque honorificam delati muneris prouinciam Tibi A. R. D. gratulari videar; HONORIS impositi ONVS, ceu quoddam simulacrum excitare consilium est mihi, ut ad hoc apertum Patientiae gymnasium ingenium Tuum traheres, mentem effingas, animumque confirmes.

Ac principio grauis eluctandus scopulus venit Tibi A. R. D. ut inuidentiam, quae alienae existimationi insidiatur & gloriæ; quae in hoc tota est, ut alterius famam, siue nascentem perimat, siue crescentem eluctetur, siue communiter omnium prouectam suffragijs ad honoris culmen dignitatisque fastigium, deiciat, deturbet, atque pessumdet; æqua moderatione animi perferens patiaris. Hæc enim Deo odiosa, & hominibus execranda concertatio, in Apostolicum Senatum dum audacter inuaserat, cum quisque Sanctissimorum Procerum maiori dignitatis amplitudine ornari, atque eminentiori prærogatiuâ decorari, inuicem desideraret: quidni? alicuius de coetu claustrali vrat præcordia, qui ad maiora se potiore ducens, velit, etiam luci cymmerias inuere noctes, ne vel clarissima alicuius merita dispiciantur, ac æquâ lance iustaque trutinâ ponderentur vel præmientur.

Iam verò perpende quæso recolasque tecum, quanti laboris sit in aliquo negotio præponi; quam non sit procliue alios regere & moderari, suoque arbitrio fingere & tractare? Hic quotidianâ ut ita loquar pugna, altercatione, & contentione perdifficili cum humanâ voluntate ut plurimum perduelli ac renitente luctandum est. Quo nam [bone Deus] Herculis biuio quandoque deprehenditur Moderator, quam crebro ancipiti consilio tanquam in æstibus atque Eurypis laborat, & usque ad sanguineum sudorem interdum exæstuat? Enimvero si aculeos exerit seueritatis, præcipitem illico subditi cursum explicant: si lenitate verborum, insolescentes atque corruptos mulcet mores, ferocius gestiunt: si verò mitem ac mansuetum se geret? despicietur, contemnetur, ac negligetur. Sagaciore prudentiâ aliorum vestigijs insistere atque inhærere curabit, supersti-

tiosa

iosæ nimis suspicioni seruire dicetur. conuiuebit; oculos
animumque à maleficijs auocabit; negligentis contrahet no-
tam. acrius animum aduertet? tanquam ferum auersati, abo-
minati, & execrati, crudeliores atque efferatiores in eum sub-
diti inuehantur. Dissimulatione quadam vitijs ac sceleribus
licentiam præbebit & effrænibus quorundam voluntatibus la-
xabit habenas? palam volitabit insolentia ac petulantia nullis
legum retinaculis coercita, nullis prorsus disciplinæ regularis
vinculis cohibita & irretita. Cum omnibus affabili quadam
societate honorem ac dignitatem communicabit? erit contem-
ptui ac despicientiæ, iuxta illud veracissimum assertum Nimia
familiaritas parit contemptum. Recedet identidem ac solitu-
dini nonnunquam vacabit? tanquam vnum è remotissimis ac
abditissimis extractum syluis nemoribus & saltibus rudem, agre-
stem ac rusticanum hominem, nullâ prorsus humanitatis cultu-
râ præditum; nullo vrbauitatis lepore perpolitum arbitrabun-
tur. Si prælationis Onus sustineat opprimetur & succumbet;
si reiiciat infirmitatis erit, & imbecillitatis; si destituat? perfidi-
æ utique ac neglectui adscribetur.

Quanta itaque & quam valida Prudentiæ vires Superiori
adhibendæ sunt, quomodo regendi exitus, explorandi progres-
sus, prætexendæ cupiditatibus sepes, intercludendi flagitijs adi-
tus, perpende tecum quæso. Denique concertare & in eodem
dimicare debet, cum dignitate modestia, humanitas cum maie-
state, cum seueritate comitas, cum æquitate benignitas, atque
clementia: vno verbo cuncta complectar, omne feret pundum,
aliquis Præpositus suffragijs Religiosorum constitutus, si sedulam
tranquillitatem atque operosam quietem assequatur, ac diuinæ
mentis prouidentiam rerum omnium artificem ac molitricem
nauiter imitetur, quæ admirabili quadam atque humanitus in-
credibili suauitate disponens omnia fortiter & efficaciter ad fi-
nem vsque cuncta perducit.

Et certè nimis prudenter oris aurei Doctor, Chrisostomus,
Prælatum quemque cum Nauis Rectore autumat conferendum.

Finge Tibi [inquit ille] animoque comprehende inter fluctus ponticos æquoreosque vortices formidabiles præfectum Navis Nauarchum, mirum certè dictu atque incomprehensibile cogitatu, quàm cautè quàm solerter quàm vigilantibus oculis animisque in opus intenditur? explicatam inprimis Nauigationis tabulam perpendit, considerat, spectat assiduè, borealem sibi stellam nunquam sinit obnubi, aeris motus mutationesque ventorum explorat diligentissimè, iubet colligi vela aut obliquari, intendi rudentes aut remitti, erigi malum, vbi tempestas ingruit, nonnunquam exonerari nauigium: vitat Syrtes, præterit scopulos, elidit, reijcit & confringit fluctus Decumanos, ad nauis latus opportunè atque ex industria oppositum placidas ventorum auras prouidus excipit; non fidit malaciæ, in tempestatibus vigilat, semper facit excubias, somnum capit sed obiter; abstinet se à cibo potuque, non semel arduis ac serijs nauigandi curis abreptus, vno verbo dicam, diligentia ipsa & nauitate videtur certè Nauclerus desideratum præoccupare iam portum. Itaque si tanta Nauarchi est inter nauigandum industria, labor tantus, tanta contentio; quantò diligentius Religiosæ Domus Moderator, suo oneri ferendo nauare operam debet, prouidere difficultates, internoscere pericula, commoda vel incommoda penetrare consiliorum, tenere prosperos, faustos ac felices exitus negotiorum? sit oportet corde magnanimus, iudicio maturus, solertia viuidus, in sentiendo rectus, in deliberando prudens, cautus in agendo, ad decernendum expeditus, efficax inò efficacissimus ad exequendum. Hæccine A. R. D. Præposite, agilia sunt? faciliæ Tibi videntur? ô quot labores exhaustiendi sunt! quot subeunda discrimina! quot pericula superanda! quot difficultates sorbendæ? quot extricandi nodi? quot tenebræ densissimæ dissipandæ? quot dissensionum procellæ simulatatum ac turbarum innumerabilium tempestates sedandæ? An Te fugit, an Te latet, arduum omnino ac perdifficile iudicari, alijs præponi simul ac sibi? altius inter Frates occupare fastidium, neque dubiam aut ambiguam nutare constantiam? secun-

dis acclamationum veluti fluctibus abripi, modestiæque tanquam Cynosuræ ductum sequi; publico efferri plausu atque auream seruare mediocritatem?

Quid quod Vita hominum ob pugnas multiplicis conflictûs cum planè Militia sit; tum vero instructis agminibus seu militaribus benè ordinatis aciebus, similem esse Religiosorum hominum Congregationem nemo est qui non videat; quæ vel in umbra coronas, trophæa, & triumphos, victorias, & tripudia hilariter meditatur, vel prodit in Solem ad prælia Domini viriliter prælianda. An non igitur, istiusmodi coetûs Præses, Imperatoris personam viceque sustinebit, qui tanquam, dignitatis è speculâ, occultas retegat insidias, hostiles eludat impressiones, inimicas euadat incursiones, hostemque per cuniculos grafsantem extemplò depellat & reprimat, suis denique assiduis lucubrationibus & laboribus subditorum otium, suisque excubijs atque vigilijs, aliorum somnos defendat ac tueatur.

Verum quid Documenta Moderatoris boni prorsus superflua Orationis serie Tibi commemorem? Percurristi credo A. R. D. cogitatione Tuâ præceptiones, decreta, optimas leges, officij iniuncti rationes, iussa prudentiæ, quæ ritè præscripta & inculcata multoties, Sanctissimus Deoque acceptissimus Patriarcha Noster BENEDICTVS, absolutissimum Christianæ religionis ac religiosæ perfectionis exemplar, Filijs suis descripta reliquit, in quibus ad vnguem expressam atque ad amissim delineatam optimi & sapientissimi Præpositi effigiem intueri licebit.

Quæ cum ita sint; vtere sorte Tua A. R. D. Præposite, & Spartam quam nactus es orna. Tu enim in mediâ piorum & eruditorum hominum luce atque coronâ, [quemadmodum accensâ Diogenes faculâ, meridianâ sub luce, in plenissimo Atheniensium foro, hominem inter homines quondam diligentissimè quæritabat,] studiosè inuestigatus es atque deprehensus; ad id sanè onus, prudenter designatus atque electus, cui par ferendo Tua ingenij dexteritate existis. Ad id Te vota & suffragia optimorum quorumque trahebant, ad id Virtus suis radijs

qui

qui clarissimi & lucidissimi sunt, alliciebat, ad id genius suffragatorum inclinabat. Illa itaque Virtutis meritorumque inimica, si quæ occurrerit, inuidencia, nil Te remoretur, nil perturbet suadeo; halitu suo nil vitiabit illa, neque vnquam toruis ac venenatis tanquam malefica oculis, herbescentem Tuæ gloriæ viriditatem exsiccabit. Verè quidem Plutarchus docuit Magister optimus morum, in eadem fabula partes agere tanquam Antagonistas, Meritum & Inuidenciam, iisdem planè limitibus seiungi ad inuicem, eodemque patrimonio sustentari; Tu tamen meliore fato ad id honoris euectus, virtute Tua irrumpe iniquitatem, causam Religionis, ne vel deturbetur vel à statu concidat, age: suscipe obseruantix studium, strenuissimeque Sacri ornamenta defende Ordinis; vt eum Te agnoscant omnes & fateantur tandem, à quo Sacèr Ordo, tanquam inconcussò Atlantis humero, fulciri diu possit, ac sustentari.

D I X I

Resumo animum rursus, & quæ Præpositorum solutâ recensui Oratione grauamina, eadem Elegiaco persequor metro, & Hexastichis vrgeo; quod sine fastidioso Tautologiæ vitio, me fecisse existimo, cùm rei vehementioris iterata variatio, haud ingrata subinde habeatur.

HONOS

H O N O S - O N V S

P R Æ P O S I T O R V M.

P Rælati ô cidaris, Monachis incognita multis!
O paruo summus tectus honore labor!
Cura ô difficilis! crebro exitiale grauamen,
Melle ô conditum virus! inane chaos!
Quidlibet efficiat Prælatus quilibet errat,
Omnia dente fero corripit Inuidia
Adnuit? est facilis. Differt? est ipse morosus
Hæret? difficilis. Discutit? est nimius.
Si dormit fuditque alijs, incurius ipse est,
Si tamen inuigilet irrequietus erit.
Si carpit vitium, crudelis dicitur: & si
Dissimulat, mollis; si tegit, insipiens.
Laudat? adulatur. Tacet? inuidet. omnia lustrat?
Suspiciosus erit. Nil videt? est stupidus.
Distribuit cunctis æqualiter omnia Præsides?
Est indiscretus, iudicioque caret.
Si minus is sano, si plus largitur egeno
Vtriq; insipiens, alteri avarus erit
Barbarus asseritur, si non curauit amicos;
Si curat, scripto milite schisma parat.
Si est grauis, est oneri, imò dicitur esse superbus
Si est dulcis, leuis est; & grauitate carens.
Suauia cum loquitur? vendit. cumque aspera? sæuit,
Dum monet, est audax. cum tacet, est timidus.
Si sibi sit rigidus, magnus prætendit haberi;
Si minus obseruans, religione caret.
Ergo vt tranquille contingat viuere; Salue
Deliciosa quies, dura corona, Vale.

H O N O S . . O N V S
P R Æ P O S I T O R V M.

ad suauiores redact. numeros.

O Prælati onus graue
Quisquis ambis, Tibi caue,
Ne Te pondus opprimat;
Cum vel ipsos id Gygantes
Fortiores quam Atlantes
Mole sua perimat.

Audi semel de tortura
Quam occultat Prælatūra
Hæc pauca quæ desleo.

Nam de damnis animorum
Quæ vix vllus Prælatorum
Planè vitat, silco.

Est Prælatus, non Prælatus
Sed, [sic dicam] est Post-latus
Vel potè mancipium.

Quem, ni Deum purè quærit
Nihil iuuat, imò lædit
Impensum obsequium

Dicat, agat, quanta potest,
Et impendat, quicquid prodest
Vt absit obloquium.

Vel in vno si defecit
Nil valebunt quæque fecit
Reus erit omnium.

Durus

Durus audit, si insistit.

Nimis lenis, si remittit :

O genus supplicij !

Dormit ? Reus est neglectus.

Est - ne Vigil ? est suspectus

Sinistri iudicij.

Indiscretus proclamatur

Si quoscunque metiatur

Vno semper pondere.

Partialis, si soletur

Quenquam magis, vt videtur

Charitas exposcere

Si condonat; timorofus

Erit autem rigorofus,

Si mendosa corrigit,

Est avarus, si frugalis,

Sin è contra, liberalis,

Claustri bona prodigit

Leuem dicunt gratiosum,

Despectorem & morosum

Si se grauem præbeat.

Legum tenax accusatur,

Quod honores aucupatur,

Præful esse studeat.

Est feuerus ? condemnatur,

Est suauis ? adulatur,

Venditque blandicias

Quicquid bibit, quicquid edit

Raras turba Fratrum credit

Has esse delicias.

Si nitatur mente rectâ

Promouere quæ perfecta

Imperfecti imminet.

Et

Et si vt illis obsequatur,
Viâ laxâ gradiatur,
Perfecti non sustinent.

Quis tam prudens hæc vitauit
Cum nec CHRISTVM liberauit
Diuâ Sapientia?

Quando namque nil haberent
Ius, & æquum, quod morderent,
Habebit Inuidia.

Si amicis se priuauit,
Væ, Abundat? coniurauit,
Quid misellus faciat?

Ah! Quis onus hoc tremendum
Velis, remis, fugiendum
Nisi stultus ambiat.

F
ti
in
pe
pt
ca

Re
sic

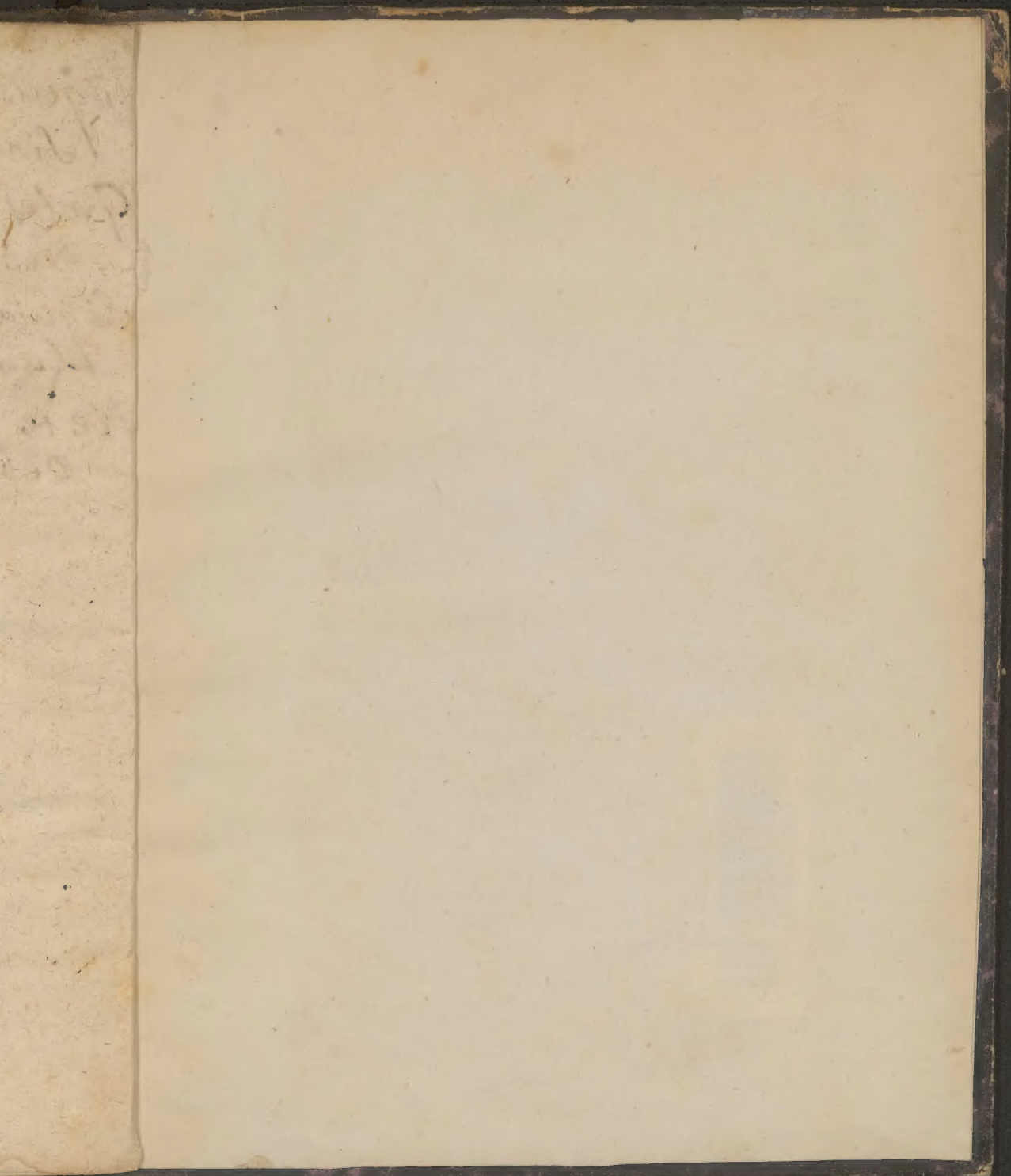
le

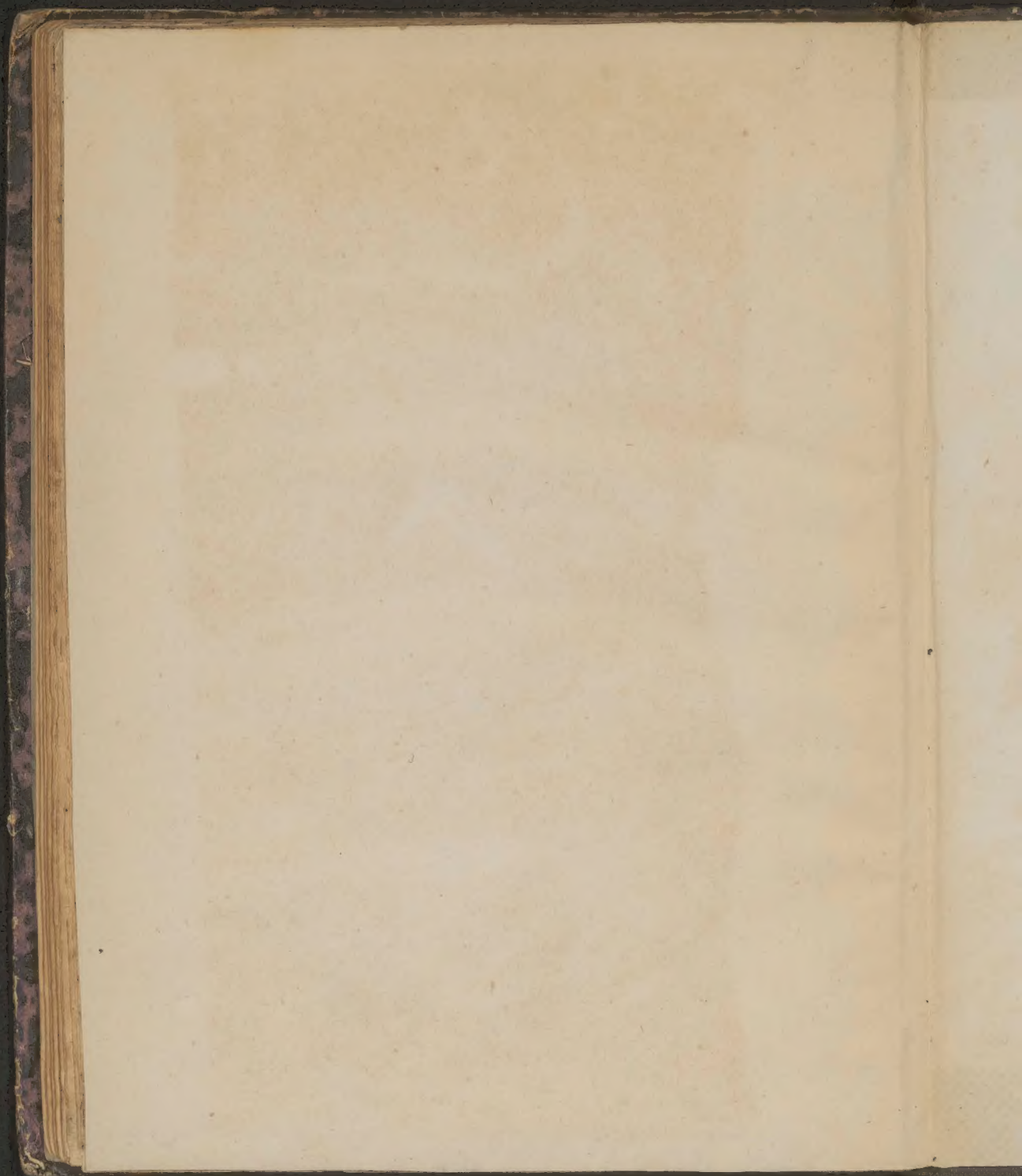
fee
ha
ha

vi

ve
vi

64

(150.-)

(240.1)

684,80

Biblioteka Jagiellońska

stdr0005628

24 PAŹ. 2014

